

*Денисенко
Т.Т.*

**НАУКОВА ФІЛОЛОГІЧНА
ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛОГОС»**

**Міжнародна
науково-практична конференція**

**«МОВА, ЛІТЕРАТУРА І КУЛЬТУРА:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ»**

12–13 жовтня 2018 р.

м. Львів

Смирнова П. С. АНАЛІЗ ЖАНРОВОЇ СПЕЦИФІКИ МАЛОЇ ПРОЗИ П. МИРНОГО (НА МАТЕРІАЛІ НОВЕЛИ «ЛОВИ» ТА ОПОВІДАНЬ «ГАННУСЯ» І «ЛИХИЙ ПОПУТАВ»)	74
Фалат Н. Р., Посполітак О. В. ПОРТРЕТНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ У МАЛІЙ ПРОЗІ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ	77
Хом'як Т. В. АРХЕТИП СТЕПУ В ХУДОЖНЬОМУ СВІТІ ВІКТОРА ЧАБАНЕНКА	80

СЕКЦІЯ 7. РОСІЙСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Калита Р. І. ФИЛОСОФИЯ ГУМАНИЗМА В ТВОРЧЕСТВЕ А. П. ЧЕХОВА НА МАТЕРИАЛЕ «МАДЕНЬКОЙ ТРИЛОГИИ» (РАССКАЗЫ «ЧЕЛОВЕК В ФУТЛЯРЕ», «КРЫЖОВНИК», «О ЛЮБВИ»)	84
---	----

СЕКЦІЯ 8. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ І ЛІТЕРАТУРА

Біленко А. О. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛЕКСИЧНОЇ СИСТЕМИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ДАВНЬОВЕРХНЬОНІМЕЦЬКОМУ ПЕРІОДІ	89
Mykhaylenko V. V., Verstyuk Ya. V. ON DEFINING «PRECEDENT PHENOMENON» IN DISCOURSE	92
Vitalish L. P. WORTPAARE UND IHRE FORMELLEN MERKMALE	95
Городілова Т. М. СПЕЦИФІКА РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	99
Гриник О. О. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОНЦЕПТУ «ПРАЦЯ» В АНГЛІЙСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ ПАРЕМІЯХ	101
Олішук Р. Л., Гуменюк І. О. ВІДНОСИНИ ГРЕКІВ З НЕГРЕЦЬКИМ СВІТОМ	102
Денисенко І. І. ОСОБЛИВОСТІ ТА ФУНКЦІЇ ІНВЕРСІЇ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ-КАЗКИ ДЖОНА ТОЛКІНА «ХОББІТ, АБО ТУДИ І НАЗАД»	105
Доленко Н. Г. ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З КОМПОНЕНТОМ «ВОЛЯ» В УКРАЇНСЬКІЙ, АНГЛІЙСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ (ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ)	107
Заболотська О. О. АВТОРСЬКА ІНТЕНЦІЯ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ: МОВНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	109
Камінська О. О. ОБРАЗНА ЛЕКСИЧНА НОМІНАЦІЯ КАНАДИ В АНГЛОМОВНИХ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТАХ	111

тік іноземців завжди вважався необхідним для розвитку полісів: в Афінах це було викликано підйомом Пірея і, як наслідок, економічним зростанням [5, с. 189].

Які ж наслідки мало таке вороже ставлення греків до усіх інших? Перед нами – черговий історичний парадокс: час найвищого процвітання Еллади, політичної могутності, піку розвитку культури був і часом найбільшої «замкнутості» грецької общини, яка відгородилася від усіх сусідів. Навряд чи це було корисним для цивілізації. І поставимо вслід за Суриковим І. риторичне питання: чи не в тій самій замкненості криються (в будь-якому випадку частково) причини недовговічності «грецького дива», появи кризових явищ?

Список використаних джерел:

1. Антифонт, фрагмент 44 В Д.К.
2. Арістотель «Політика» I, 1252b5.
3. Геродот «Історія» I, 134; III, 38.
4. Есхіл «Прохачки» 234-237.
5. Куле К. СМІ в Древней Греции: сочинения, речи, разыскания, путешествия.../ Пер. с франц. С.В.Кулланды. – М.: Новое литературное обозрение, 2004. – 256 с.
6. Суриков И. Е. Полис, логос, космос: мир глазами эллина. Категории древнегреческой культуры. – М.: РФСОН, 2012. – 304 с.
7. Фукидид «Історія» III, 82 (2).
8. Mosley D. J. Greek, barbarians, language and contact. Ancient Society.

Денисенко І. І.

*асистент кафедри романо-германської
філології та перекладу*

Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Київська область, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ТА ФУНКЦІЇ ІНВЕРСІЇ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ-КАЗКИ ДЖОНА ТОЛКІНА «ХОББІТ, АБО ТУДИ І НАЗАД»

Дослідження присвячене феномену інверсії англійської мови, а саме його структурно-семантичні особливості та функціям на матеріалі роману Джона Толкіна «Хоббіт, або туди і назад». Дослідження англійської інверсії були зроблені такими відомими вченими, як Якобсон, Грін, Хартвігсон, Бірнер та багато інших, але остаточне визначення поняття «інверсія» не було запропоновано. Однак немає єдиної та цілісної класифікації, яка б вичерпно характеризувала особливості структури та функцій інверсії. Мета дослідження полягає в тому, щоб розглянути складність деталізації поняття «інверсія», проаналізувати відомі класифікації цього явища на матеріалі роботи Джона Толкіна, щоб з'ясувати специфіку побудови різних типів інверсії у грамагичних особливостях, а також розглянути функції інверсії. Довгий час основна мета лінгвістичного дослідження полягала у тому, щоб висвітлити явище в мові, але лише в останні роки зв'язок між формою та функцією в дискурсі визнається як внутрішня частина цієї компетенції. Незважаючи на те, що існує багато спроб чітко описати явище та функції інверсії, жодна з запропонованих класифікацій не може пояснити розподіл інверсій, що відбуваються природно. Багато конструкцій на багатьох мовах називають «інверсією», але, хоча багато дослідників займаються інверсією, мало хто намагався його визначити чи як його слід відрізнати від інших типів інвер-

сії. Інверсія – це явище, коли та чи інша граматична частина речення виноситься в передпозицію, в якій логічний предмет з'являється в постпозиції. Якщо візьмемо за основу інверсію за граматичною складовою, то можна виділити такі підпункти: інверсія із використання допоміжних дієслів: «*Am I very tired!*»; «*Never a ripple did he make*» таку класифікацію пропонують Макколи, Грін. Класифікація типів інверсії залежно від типу запропонованої складової, яку вони містять, можна розділити на п'ять основних класів за запропонованими елементами: Preposition-Preposed (PP), Verb-Preposed (VPs), Adjective-Preposed (AdjPs), Noun-Preposed (NP) Adverb-Preposed (AdvP). Локативна інверсія, хоча часто обговорюється в літературі, як правило, була описана лише на прикладах, а зв'язок між інверсією локативності та іншими типами інверсії, як правило, залишався невизначеним: «*In a moment it spread to the others*»; «*Deep down here by the dark water lived old Gollum, a small slimy creature*». Інверсія VP відноситься до інверсій з фразою, що характеризується винесенням дієслова у передпозицію: «*May it soon cleave goblins once again*»; «*...while did they stop, and by the time...*»; «*...why did I ever bring a wretched little hobbit or a treasure hunt*»; «*while did a ever leave my hobbit-hole*»; «*Had he know it, he only just missed*. Інверсія із запропонованою фразою прикметників виносить прикметник перед підметом. «*Tired as he was, Bilbo would have liked to stay a while*»; «*Worse still it brought thousands of dark-grey and black moths*». Інверсія з іменниковою частиною («*Answers were to be guessed not given*»; «*...wizard though he was*» чи. Гартвіксон, Якобсен та Грін групують інверсію з негативною часткою *nor* чи *neither* окремо: «*Not until then did they notice that Gandalf was missing*»; «*Nor did they see them*»; «*...nor did they have to wonder long where he had been or...*». За даними досліджень, ми не маємо чіткої класифікації функцій інверсії. Грін обговорює широкий спектр функцій, які виконує інверсія: 1) практична функція – дати час доповідача, щоб вирішити правильну характеристику особи, яка має бути названа предметом; 2) сполучна функція – вказує на актуальність та важливість наданого суб'єкта до інформації, яка була представлена в попередньому тексті; 3) вступна функція – «встановити сцену», або знайти референт предмета не по відношенню до попереднього контексту, а, скоріше, в цілому; 4) прямі цитати – різноманітні функції, пов'язані з різними рівнями структури тексту; 5) емоційні функції – підсилювання та повторного введення центрального персонажа в несподіваному місці. Сполучна функція є лише однією з багатьох, повного діапазону функцій інверсії, це частково обумовлено включенням предметної допоміжної інверсії та інверсії цитування в клас конструкцій, які вона розглядає.

Дослідження попередніх підходів до дискурсивної функції інверсії показало, що жодна з них не повністю здатна враховувати розподіл інверсії. Згідно з функціями ми не можемо дати одну чітку класифікацію через складність її номінації та різних точок зору дослідників. Таким чином, це дає перспективний напрямок для майбутніх досліджень, включаючи дослідження інших синтаксичних конструкцій та міжлінгвістичних досліджень.

Список використаних джерел:

1. Birner B. The syntax and discourse function of locative inversion in English / Birner. – New York: Garland Publishing, 1989. – 235 p.
2. Birner B. The discourse function of Inversion in English / Birner. – New York: Garland Publishing, 2012. – 290 p.
3. Birner B. Informational status and word order: An analysis of English inversion / Birner. // Language. – 1994. – № 70. – P. 233–259.
4. Green G. Some wherefores of English inversions / Green. // Language. – 1980. – № 56. – P. 582–601.

5. Hartvigson H. Inversion in present day-English / H. Hartvigson, L. Jakobsen. – New York: Odense University Press, 1974. – 256 p.
6. Penhallurick J. Full-verb inversion in English / Penhallurick // Australian Journal of Linguistics. – 1984. – № 4. – P. 33–56.
7. Tolkien J. R. R. The Hobbit, or there and back again / J. R. R. Tolkien // Harper Collins Publisher – 2011. – 305 p.

Доленко Н. Г.
студент

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З КОМПОНЕНТОМ «ВОЛЯ» В УКРАЇНСЬКІЙ, АНГЛІЙСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ (ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ)

Значна увага до когнітивної лінгвістики, міжкультурної комунікації та лінгвокультурології зумовили необхідність порівняльного аналізу концептів у різних мовах. Виявлення характерних ознак концептів, зокрема концепту «воля», через вербальні засоби мови є ключем до розуміння особливостей національного менталітету та моральних засад різних лінгвокультур.

У когнітивній парадигмі фразеологізм розуміють як мікротекст, структуризація якого відбувається під час інтерпретації його семантичної інформації носієм мови у просторі культурного знання [2, с. 302]. Фразеологізм – це стійке поєднання слів, яке висловлює цілісне значення і співвідноситься з окремим словом. Будучи знаками непрямого іменування, фразеологізми характеризуються «особливою лінгвокультурною значущістю» населення і традиційно перебувають у «центрі досліджень метафоричного мислення» [2, с. 300]. В обсяг поняття фразеологічної одиниці (фразеологізму, фразеологічного звороту, фраземи) включаються не лише її формальні та значеннєві (денотативні та сигніфікативні) властивості, а й ті її риси, які мають стосунок до її внутрішньої (семантичної) форми. Відтак у якості предмета дослідження виступають відповідні аспекти аналізованих фразеологічних одиниць та їх угруповань.

Через фразеологію яскраво виражено світосприйняття народу, яке складалося протягом тисячоліть і відображене у фразеологізмах, як стверджують науковці. Оскільки концепт «воля» має різне тлумачення у досліджуваних нами мовах, то у сфері фразеології матиме теж свою специфіку.

За визначенням О. Левченко, фразеологічна репрезентація світу відрізняється від лексичної більшою архаїчністю, міфологізованістю, а фразеологічні одиниці мають більший обсяг та інший характер інформації, ніж одиниці лексичного рівня [4, с. 314].

Завдяки фразеологічним сполукам ми можемо аналізувати значення «волі» для кожного народу. Так, в англійській мові знаходимо *if we lose our freedom, we have nothing else to lose*, що перекладається як: у того, хто втрачає свободу, вже більше нічого втрачати. В українській мові теж є свої відповідники. Найвлучніші з них такі: *воля дорожча за життя* та синонімічний йому *воля дорожча від усього*. Німецька мова має свої аналоги: *Freiheit ist über allen Reichtum*, таке ж значення має й інший фразеологізм *Freiheit geht über Silber und Gold* (воля дорожча за срібло і золото). Для німецькомовного населення воля є в межах суспільного та особистого обов'язку, це підтверджується таким фразеологізмом як *je mehr Freiheit, je mehr Mutwille*, в ні-